

Blue Sky Group

Jaarverslag 2023

20

23

Inhoud

1	Profiel van de onderneming	4
2	Kerncijfers	6
3	Juridische structuur	6
4	Personalia	7
5	Verslag van de directie	8
6	Bericht van de raad van commissarissen	20
7	Geconsolideerde jaarrekening	24
7.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2023	24
7.2	Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	25
7.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	26
7.4	Toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening	27
7.5	Toelichting op de geconsolideerde balans	33
7.6	Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	41
7.7	Overige informatie	45
8	Enkelvoudige Jaarrekening	47
8.1	Enkelvoudige balans per 31 december 2023	47
8.2	Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	48
8.3	Toelichting behorende bij de enkelvoudige jaarrekening	49
8.4	Toelichting op de enkelvoudige balans	50
9	Overige gegevens	53
9.1	Statutaire regeling omtrent winstbestemming	53
9.2	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	54
9.3	Nevenfuncties – stand per 8 april 2024	61

1 Profiel van de onderneming

Kernactiviteiten > Blue Sky Group Holding B.V. ("Blue Sky Group") is specialist in pensioenuitvoering. Wij werken voor pensioenfondsen en dragen zorg hun pensioen-administratie, pensioencommunicatie en de pensioenuitkeringen. Ook beleggen wij voor een aantal klanten hun pensioenvermogen. Daarnaast bieden we pensioenfondsbestuurders strategische en beleidsmatige ondersteuning en voorzien wij hen van adviezen.

Wij werken nauw samen met onze klanten: warm, zakelijk en persoonlijk. Dit past bij onze dienstverlening, bij de verantwoordelijkheid die pensioenfondsen hebben en de continu toenemende eisen waaraan zij en wij moeten voldoen. Voor ieder van onze klanten is de scope van dienstverlening afgestemd op hun behoefte. En ook binnen de dienstverlening staat de wens en identiteit van de klant centraal, allen gebaseerd op een uniform fundament.

Onze wortels liggen bij de KLM en de drie KLM-pensioenfondsen: Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM, Stichting Pensioenfonds Vliegend en Stichting Pensioenfonds KLM Cabinepersoneel. Zij vormen de belangrijke basis van wie wij zijn vandaag. De laatste jaren is Blue Sky Group sterk gegroeid en bedienen wij tien pensioenfondsen met circa 200.000 pensioendeelnemers. Voor onze opdrachtgevers beheren wij een vermogen van circa EUR 21,8 miljard euro.

Missie > Wij bieden premium diensten voor de best mogelijke pensioenuitvoering van Nederlandse pensioenfondsen en hun deelnemers. Ons streven is 'meer voor nu en later'. Daarmee bedoelen we niet alleen meer pensioen, maar ook meer aandacht, zorg, inzicht en overzicht. De kernwaarden van Blue Sky Group zijn 'Samenwerken, Betrokken' en 'Pro-activiteit'. Hiermee bieden wij pensioenfondsen en hun deelnemers zorg voor en grip op pensioen(uitvoering).

Doelstelling > Vanuit onze missie willen we onze huidige positie in de pensioenmarkt versterken. Met pensioenfondsen die bij ons en onze opdrachtgevers passen. Pensioenfondsen waaraan wij duurzame waarde kunnen toevoegen en zij op hun beurt een bijdrage meebrengen voor onze organisatie en stakeholders. De primaire focus van Blue Sky Group ligt in de periode tot en met 2027 op een succesvolle overgang naar de Wet toekomst pensioenen en de adequate begeleiding hiernaar toe voor klanten en hun pensioendeelnemers.

›Profiel van de onderneming

Organisatie › Met circa 290 vaste en externe werknemers, is Blue Sky Group een middelgrote pensioenuitvoerder. Kenmerkend zijn de platte organisatiestructuur, korte communicatielijnen, het hoge kennisniveau en de goede, onderlinge samenwerkingen. Blue Sky Group is een effectieve en wendbare organisatie, groot genoeg om continuïteit en schaalvoordelen te bieden en klein genoeg voor beheersbaar maatwerk en een persoonlijke dienstverlening.

Onderscheidend vermogen › Blue Sky Group onderscheidt zich van andere pensioenuitvoerders door:

- Een hoge kwaliteit van dienstverlening, data en informatieverstrekking.
- Uitstekende communicatie met pensioendeelnemers, zowel offline als online.
- Het zorgvuldig bedienen van de belangen van pensioenfondsen.
- Het geven van ruimte aan de identiteit en specifieke wensen van onze klanten.
- Een goede uitgangspositie voor een succesvolle transitie naar de Wet toekomst pensioenen.

Besturingsstructuur › Blue Sky Group Holding B.V. is een besloten vennootschap met drie werkmaatschappijen: BSG Pension Management B.V. (Pensioenbeheer), BSG Fund Management B.V. en BSG Asset Management B.V. (beide gezamenlijk Vermogensbeheer). Blue Sky Group heeft drie KLM-pensioenfondsen als aandeelhouders met ieder een gelijk belang.

Het bestuur van Blue Sky Group bestaat uit drie leden met als primaire aandachtsgebieden vermogensbeheer, pensioenbeheer en financiën & risicomanagement. Het bestuur is collectief verantwoordelijk voor de vennootschap en staat onder intern toezicht van een raad van commissarissen en extern toezicht van De Nederlandse Bank en de Autoriteit Financiële Markten voor de vermogensbeheeractiviteiten binnen de werkmaatschappijen. In 2023 is melding gedaan bij het handelsregister dat Blue Sky Group aan de criteria van een structuurvennootschap voldoet, als Blue Sky Group in de periode tot en met april 2026 onafgebroken aan deze criteria blijft voldoen, is vanaf die datum het structuurregime op de vennootschap van toepassing.

Adres

Prof. E.M. Meijerslaan 1
1183 AV Amstelveen

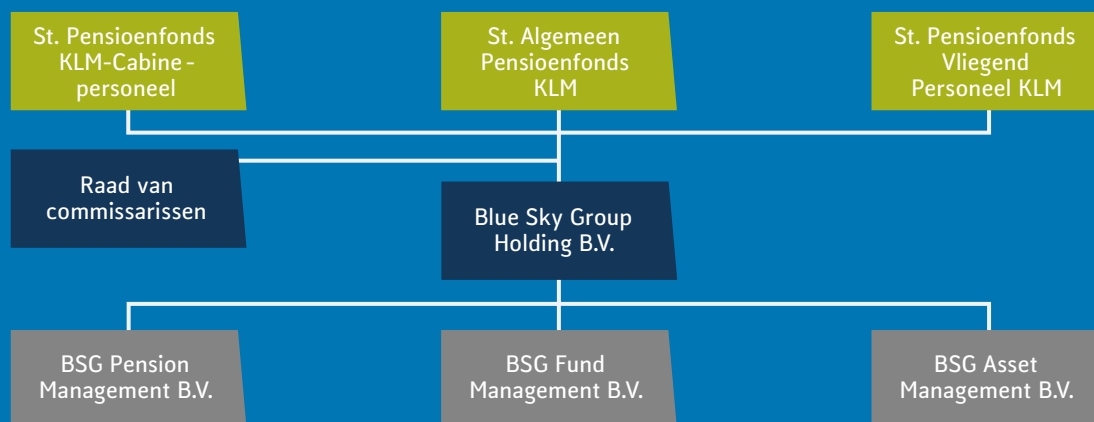
Postadres

Postbus 123
1180 AC Amstelveen

2 Kerncijfers

	2023	2022
Balans (EUR duizenden)		
Eigen vermogen (inclusief onverdeelde winst)	21.049	20.256
Balanstotaal geconsolideerd	32.853	28.459
Resultaten (EUR duizenden)		
Omzet	51.868	48.146
Resultaat na belastingen	793	-851
Opdrachtgerelateerd		
Aantal deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden in administratie	196.974	200.338
Beheerd vermogen (EUR miljoenen)	21.813	22.977
Personeel		
Gemiddeld aantal fte's	163	157
- man	95	88
- vrouw	68	69

3 Juridische structuur

4 Personalia

Blue Sky Group Holding B.V.

De heer S-F.T. Bottinga BEc EPP – Chief Executive Officer

Mevrouw drs. C.H.C. Muste-Merks – Chief Investment Officer

De heer M.R. Stoffels RA – Chief Financial & Risk Officer

BSG Asset Management B.V.

Mevrouw drs. C.H.C. Muste-Merks (per 26 maart 2024) – Chief Executive Officer

Mevrouw drs. C.H.C. Muste-Merks (tot 26 maart 2024) – Chief Investment Officer

De heer mr. drs. T.G.A. Keijzers RBA (tot 26 maart 2024) – Chief Operating Officer

De heer S-F.T. Bottinga BEc EPP (per 26 maart 2024) – Bestuurder

De heer M.R. Stoffels RA (per 26 maart 2024) – Chief Financial & Risk Officer

BSG Fund Management B.V.

Mevrouw drs. C.H.C. Muste-Merks (per 26 maart 2024) – Chief Executive Officer

Mevrouw drs. C.H.C. Muste-Merks (tot 26 maart 2024) – Chief Investment Officer

De heer mr. drs. T.G.A. Keijzers RBA (tot 26 maart 2024) – Chief Operating Officer

De heer S-F.T. Bottinga BEc EPP (per 26 maart 2024) – Bestuurder

De heer M.R. Stoffels RA (per 26 maart 2024) – Chief Financial & Risk Officer

BSG Pension Management B.V.

De heer S-F.T. Bottinga BEc EPP – Chief Executive Officer

De heer M.R. Stoffels RA (per 1 maart 2024) – Chief Financial & Risk Officer

Raad van commissarissen

De heer drs. W.F.C. Cramer – voorzitter

Mevrouw dr. D.A.M. Melis MBA

De heer drs. D. del Canho

Compliance officer

De heer Mr. B. Morrema MiF, CIPP/E, CIPM

Accountant

KPMG Accountants N.V.

5 Verslag van de directie

Inleiding

In het jaar 2023 heeft Blue Sky Group zich gericht op de verdere voorbereiding van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Deze wet is op 1 juli 2023 in werking is getreden en betreft het wetgevingskader rondom het nieuwe pensioenakkoord dat is afgesloten tussen sociale partners. In 2023 is eveneens veel aandacht geschonken aan de strategie van de Blue Sky Group. Onder meer met betrekking tot onze IT-architectuur en de toekomstige dienstverlening. Daarnaast hebben we gewerkt aan onze interne beheersingsraamwerken op het gebied van informatiebeveiliging en datamanagement en hebben we de keuze gemaakt voor een nieuwe IT-infrastructuur partner.

Pensioenbeheer

Klanten en dienstverlening

Blue Sky Group Pensioenbeheer verzorgde het afgelopen jaar de pensioenuitvoering voor tien pensioenfondsen. Hieronder valt ook Nedlloyd Pensioenfonds, een nieuwe klant die wij aan het begin van het verslagjaar hebben verwelkomd. Onderdeel van de dienstverlening Pensioenbeheer betreft de pensioenadministratie, pensioencommunicatie, pensioenfondsfinanciën en actuariel en juridisch advies. Een deel van onze opdrachtgevers wordt eveneens ondersteund op het gebied van beleidsmatige, secretariële en risicomangement-gerelateerde werkzaamheden.

Serviceniveau

De pensioenuitvoering vindt plaats op basis van dienstverleningsovereenkomsten en serviceniveau-afspraken. Ook afgelopen jaar hebben wij onze dienstverlening vrijwel volledig binnen de afgesproken niveaus uitgevoerd. Veel aandacht gaat daarnaast uit naar de tevredenheid van pensioendeelnemers, specifiek naar de wijze waarop wij met hen communiceren namens onze opdrachtgevers. Dat gebeurt per brief, e-mail, gesprek of beeldgesprek en de beoordeling die wij hierop ontvangen is in 2023 gegroeid naar cijfers die duurzaam boven de 8,5 uitkomen op een schaal van 10.

Projecten

Naast aandacht voor de implementatie van onze nieuwe klant, heeft Pensioenbeheer in 2023 aan een aantal projecten gewerkt. De wet- en regelgeving gedreven projecten betroffen 'Bedrag Ineens', 'Keuzebegeleiding' en de 'Gedragslijn Goed omgaan met Klachten' van de Pensioenfederatie. De organisatiegedreven projecten hadden tot doel de dienstverlening, efficiency en/of beheersbaarheid te verbeteren. Zoals het project 'Heartbeat' waarmee uitkeringsgerechtigden die woonachtig zijn in het buitenland op een nieuwe, digitale wijze

› Verslag van de directie

bediend kunnen worden. Daarnaast heeft het onderwerp datakwaliteit veel aandacht gekregen. Dit project is gestart en afgerond om het thema datamanagement verder te professionaliseren en een adequate data(trail) te waarborgen voor, tijdens en na overgang naar de Wtp.

Programma Horizon

Met de inwerkingtreding van de Wtp op 1 juli 2023 hebben pensioenfondsen tot uiterlijk 1 januari 2028 de tijd om over te stappen naar een nieuwe pensioenregeling. Blue Sky Group is in 2020 gestart met het programma Horizon om de pensioenregelingen, IT-systemen en de organisatie voor te bereiden op deze nieuwe wet. Blue Sky Group ondersteunt haar klanten actief bij de transitie naar de nieuwe wettelijke regeling.

Blue Sky Group heeft ervoor gekozen om de inrichting van haar IT-systemen, processen en klantbediening te baseren op de nieuwe producten- en dienstencatalogus (PDC). Dit geeft richting in de voorbereiding op de Wtp en draagt in belangrijke mate bij aan de toekomstige beheersing van onderhoud, beheer en ontwikkeling. En daarmee aan de efficiency en aantoonbaarheid van processen. De directie is nauw betrokken bij programma Horizon. Het programma heeft in 2023 goede voortgang geboekt. Blue Sky Group ligt hiermee op koers voor een succesvolle transitie van de eerste klant naar de Wtp op 1 januari 2025.

IT

De Wtp heeft grote impact op de huidige dienstverlening en daarmee op IT. Daarom is er veel en zorgvuldige aandacht uitgegaan naar het maken van keuzes binnen ons IT-landschap. We hebben deze keuzes gebaseerd op de strategie om nieuwe, innovatieve technologie toe te voegen waar mogelijk en bestaande, stabiele technologie te borgen waar nodig. Uitgangspunt is dat we een zeer beperkt risico op fouten accepteren bij de transitie naar de Wtp en daar tegenover zoveel als mogelijk waarde willen toevoegen voor de (eind)klant en de lange termijn-doelen van Blue Sky Group. Om de juiste keuzes te kunnen maken zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd: analyses op onze bestaande systemen, marktverkenningen op het gebied van administratiesystemen en portalen en een pilot om in de breedte en diepte te toetsen en te ervaren wat het betekent om wijzigingen in het IT-landschap door te voeren. Hiermee zijn we in staat geweest een oordeel te vormen over de maakbaarheid en haalbaarheid van systemen en hebben we kunnen komen tot een goede voorkeurskeuze welke begin 2023 is geformaliseerd. Dit betekent onder meer dat wij in 2023 zijn gestart met de ontwikkeling van nieuwe, innovatieve online portalen en mobiele applicaties voor de communicatie met pensioendeelnemers voor, tijdens en na de Wtp.

›Verslag van de directie

Vermogensbeheer

Economische ontwikkeling

Het jaar 2023 stond in het teken van drie thema's: inflatie, stabiliteit en groei. Sinds het einde van de coronapandemie is inflatie terug van weggeweest. Centrale banken reageerden met een ongekend aantal renteverhogingen. Door de vertraagde impact op de reële economie brengt dit risico's voor de (financiële) stabiliteit en de economische groei met zich mee.

Hoewel de piekinflatie eind 2022 werd bereikt, bleek prijsstabiliteit in 2023 nog ver weg. Het is vooral de kerninflatie die door de krappe arbeidsmarkten moeilijk te beteugelen blijkt. Werknemers willen gecompenseerd worden voor koopkrachtverlies en hebben een sterke onderhandelingspositie. Hierdoor bestaat het risico op een loonprijspiraal. Zodoende is het maar de vraag of de rentepiek ook afgelopen jaar al is bereikt. In de tweede helft van het jaar zagen we initieel dat de kapitaalmarktrente weer verder steeg met vervolgens in de laatste maand van het jaar een daling.

Dat renteverhogingen risico's opleveren voor de financiële stabiliteit bleek in de eerste helft van 2023 nog maar eens duidelijk. Slecht gemanagede regionale banken in de Verenigde Staten en Credit Suisse in Zwitserland vielen om. Uiteindelijk is deze bankenstress met een sisser afgelopen, maar de stabiliteit van het financiële systeem is behoorlijk op de proef gesteld. Naast de onzekerheid rond de financiële stabiliteit, speelde geopolitieke (in)stabiliteit ook een steeds grotere rol in het afgelopen jaar. De Russische oorlog in Oekraïne, de spanningen tussen China en Taiwan en het conflict tussen Israël en Hamas geven allemaal onzekerheden waar financiële markten niet van houden. Bovendien vergroten deze ontwikkelingen de kans op economische fragmentatie. Daar zagen we afgelopen jaar al tekenen van met inflatie in de Verenigde Staten, stagflatie in Europa en deflatie in China.

Economische groei is ook een belangrijke graadmeter voor centrale bankiers in hun strijd tegen inflatie. In dit geval is goed nieuws eigenlijk slecht nieuws, want wanneer de economische groei te hoog blijft, zal het lastiger worden om de inflatie te reduceren. Tussen de Verenigde Staten en de Eurozone ontstaat er wel verschil tussen het pad van economische groei. Waar in de Verenigde Staten de groei zich sterk blijft ontwikkelen, zitten enkele landen in de Eurozone al in een milde recessie. In de Verenigde Staten ontstaat nu het probleem dat de economische groei te gunstig is om inflatie richting de gewenste doelstelling van 2% te krijgen. In de Eurozone begint zich de vraag op te werpen of het niveau van de rente van de Europese Centrale Bank te hoog is voor de staat van de economie. Voor centrale bankiers en beleidsmakers aan beide kanten van de oceaan blijft het dus meerdere ballen tegelijkertijd hooghouden in een periode vol financiële en economische onzekerheden.

›Verslag van de directie

Klanten en dienstverlening

Blue Sky Group Vermogensbeheer werkt voornamelijk voor de drie KLM-pensioenfondsen en bedient hen op fiduciaire basis. Als fiduciair manager overzien en integreren wij alle aspecten van vermogensbeheer uiteenlopend van de beleggingsstrategie, samenstelling van de ideale beleggingsmix tot het implementeren en beheren hiervan. Voor één van onze klanten beheren wij het vermogen en wordt de fiduciaire advisering door een andere vermogensbeheerder gedaan.

Wij stonden onze klanten bij in de advisering rondom inrichting van de strategische portefeuille en daarbinnen de samenstelling van de vastrentende waarden portefeuille. Daarnaast zijn onderwerpen voor het nieuwe pensioencontract en maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) doorlopend behandeld. Met betrekking tot de Wtp is een basis gelegd voor het ontwikkelen van een nieuw beleggingsbeleid. Het advies op MVB-gebied richtte zich op het benutten van kansen en het identificeren van risico's op dit gebied. Mede ingegeven door toenemende wet- en regelgeving is in nauwe samenspraak met onze klanten gestart met het ontwikkelen van een risicoraamwerk om duurzaamheidsrisico's te kunnen monitoren en beheersen. We zijn ook in gesprek gegaan met onze klanten over de SFDR-classificatie, de EU Taxonomie en IMVB Convenant.

Zowel zakelijke waarden als de vastrentende waarden beleggingen lieten gedurende het jaar relatief grote schommelingen zien. Dit zorgde bij vermogensbeheerklanten per saldo tot een lichte verbetering van de dekkingsgraden.

Portfoliomanagement

2023 heeft voor het portfoliomanagement in het teken gestaan van de robuustheid van het fiduciair beheer. In het eerst half jaar van 2023 is de inrichting van de front office module van SimCorp Dimension afgerond en hiermee het primaire portefeuillemanagementsysteem voor portfolio management.

Het portfolio managementteam heeft enkele personele wijzigingen ondergaan, maar ondanks de krappe arbeidsmarkt is het team het hele jaar naar wens bezet geweest. In het kader van continue procesverbetering zijn handboeken aangepast en zijn werkbeschrijvingen aangepast op het nieuwe portefeuillemanagementsysteem. De handel en verwerking van 'central cleared swaps' is verder aangescherpt en hierin is meer ervaring opgedaan. Tegelijkertijd is er gewerkt aan de implementatie van de Wtp en de effecten die hiermee gepaard gaan voor het portefeuillebeheer. De frequentie van herbalancing en wijze van rente-afdekking zijn tegen het licht gehouden en worden in 2024 doorontwikkeld. Afrondend kan genoemd worden dat een aantal selecties naar externe vermogensbeheerders is gestart op het gebied van obligaties, vastgoed en infrastructuur. Vanuit ESG-perspectief is ook een SSA Green Bond mandaat van start gegaan in 2023.

›Verslag van de directie

Bijzondere aandachtsgebieden in 2023

IT control framework, datamanagement en IT-infrastructuur

Gedurende het hele jaar 2023 is er bijzondere aandacht uitgegaan naar de groei van ons IT-control framework. Naast de bestaande technische informatiebeveiliging, ondersteunt dit framework Blue Sky Group in de procesmatige en gestructureerde vastlegging van IT-risicomaatregelen. Het framework voldoet in opzet en bestaan aan de good practice informatiebeveiliging van De Nederlandsche Bank. Ten aanzien van de werking hebben wij onze jaardoelen niet volledig kunnen realiseren. Hierover hebben wij gecommuniceerd met onze klanten en toezichthouders. Naar verwachting worden deze doelen in het onderhavige kalenderjaar gerealiseerd.

In 2023 hebben wij een nieuw, modern fundament voor datamanagement neergezet. Om nu, gedurende de overgang naar de Wtp en in de toekomst de juistheid en volledigheid van de data in onze administraties te kunnen aantonen en te kunnen blijven borgen.

Daarnaast hebben wij in de tweede helft van het jaar een keuze gemaakt voor een nieuwe IT-infrastructuurpartner en is de transitie naar deze partner deels afgerond en deels onderhanden.

Strategie

Als Blue Sky Group hebben wij het afgelopen jaar een doorkijk ontwikkeld op de toekomst van pensioenbeheer en vermogensbeheer. Hierbij hebben wij een visie ontwikkeld op de pensioenmarkt richting en na overgang naar de Wtp. Zowel ten aanzien van de klantvraag, het marktaanbod, de relevant onderscheidende kenmerken binnen pensioenuitvoering en de groei mogelijkheden voor onze organisatie. Vanuit deze visie is er gewerkt aan een herijking van onze strategie. Over deze herijking is begin 2024 besloten.

Mens, cultuur en omgeving

Kernwaarden

Onze kernwaarden zijn fundamenteel in waar we als Blue Sky Group voor staan. Ze laten zien wat we als organisatie belangrijk vinden, weerspiegelen onze gezamenlijke drijfveren en zijn indicatief voor hoe we omgaan met onze klanten én met elkaar. Het zijn dan ook niet zomaar woorden, maar waarden waar we de organisatie aan spiegelen en waar onze klanten en hun deelnemers ons ook daadwerkelijk op af mogen rekenen.

›Verslag van de directie

Onze kernwaarden dienen als richtlijn voor gedrag en zijn essentieel voor de cultuur van de organisatie. Als onderdeel van de voorbereiding op de Wtp, zijn we in 2023 dan ook teruggegaan naar onze basis en hebben onze waarden opnieuw tegen het licht gehouden. Dit heeft geresulteerd in de aangescherpte waarden 'Betrokken, Proactief en Samenwerken'. Waarden die representatief zijn voor onze identiteit.

Medewerkers

De belangrijkste speerpunten in het personeelsbeleid zijn ook in 2023 een prettige werkomgeving met voldoende ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en veel mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. 2023 was het jaar dat er steeds meer collega's naar kantoor zijn gekomen om elkaar op te zoeken en samen te werken. De nieuwe inrichting van het kantoor met verschillende soorten werkplekken en ontmoetingsruimtes wordt omarmd door de medewerkers. BSG Connect, ons programma dat onderlinge verbinding stimuleert, is in 2023 heel actief geweest en heeft bijna maandelijks een activiteit georganiseerd. BSG Connect wordt gevormd door een team van collega's van verschillende afdelingen die de organisatie van alle gezelligheid binnen Blue Sky Group verzorgt zoals sportevenementen, borrels en feesten.

In 2023 is er veel aandacht geweest voor vitaliteit en is een breed programma georganiseerd met een divers aanbod van workshops en webinars gericht op zowel mentale als fysieke gezondheid. Daarnaast konden medewerkers meedoen aan activiteiten van hardlooptrainingen, online-yoga, tot stoelmassage.

Het aantal vaste medewerkers groeide in 2023 met 10 medewerkers. Eind 2023 waren er 184 medewerkers in vaste dienst. Daarnaast waren er eind 2023 107 externen werkzaam voor Blue Sky Group. Deze externe medewerkers zijn deels werkzaam als flexibele schil en deels werkzaam in onze projecten en programma's.

Vertrouwenspersonen

Blue Sky Group heeft twee interne vertrouwenspersonen die beiden geregistreerd zijn in het Beroepsregister LVV – registervertrouwenspersonen. Medewerkers die op het werk geconfronteerd worden met vormen van ongewenst gedrag, kunnen bij hen terecht. In 2023 is opnieuw aandacht besteed aan het belang van het creëren van een veilige werkplek. De vertrouwenspersonen hebben jaarlijks een overleg met de directie. De directie hecht eraan dat er voldoende aandacht is voor het bestaan van de vertrouwenspersoon en dat medewerkers hun weg naar de vertrouwenspersoon kunnen vinden. In het onboarding programma voor nieuwe medewerkers worden zij ook gewezen op het bestaan van de interne vertrouwenspersoon.

› Verslag van de directie

Diversiteit en inclusiviteit

Blue Sky Group kent als organisatie een grote diversiteit aan veelzijdige professionals met veel verschillende achtergronden. Diversiteit wordt gestimuleerd, het zorgt voor verbreding van deskundigheid, competenties en opvattingen. Daarmee draagt het in belangrijke mate bij aan de beeld-, oordeels- en besluitvorming binnen de organisatie. De man-vrouwverdeling in de organisatie is 44% vrouw en 56% man. Binnen de directie en raad van commissarissen is deze verdeling 33,3% versus 66,6%. De gemiddelde leeftijd is 45 jaar. In ons diversiteitsbeleid is opgenomen dat wij streven naar een 50%-50% man-vrouwverdeling binnen Blue Sky Group zowel op medewerkers- als op leidinggevendenniveau, waarbij het streven voor directie en raad van commissarissen minimaal 33% vrouw en 33% man is.

Wij zijn blij dat het percentage vrouwen onder collega's en managementgroep al dichtbij de 50/50% ligt. Dit is zowel inspirerend voor vrouwelijke medewerkers die willen doorstromen, als dat het bijdraagt aan het aantrekken van vrouwelijk talent. Wij blijven uiteraard alert of de verhoudingen stabiel blijven. In onze talentmanagementaanpak borgen we dat er voldoende divers talent ook doorstroomt naar leidinggevende posities.

Onderdeel van de maatschappij en duurzaamheid

Blue Sky Group als onderdeel van de maatschappij: vanuit deze referentie kijken we stap voor stap hoe wij kunnen bijdragen aan duurzaamheid. Dit doen wij met name door aandacht te schenken aan de vitaliteit van onze medewerkers en door het verminderen van ons energieverbruik. Bijvoorbeeld door minder energie te verbruiken binnen ons kantoor, minder reisbewegingen te organiseren en het afschaffen van ons wagenpark.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van Blue Sky Group kent geen variabele beloningen. Voor medewerkers die werkzaamheden voor vermogensbeheer verrichten wordt het beloningsbeleid jaarlijks vastgesteld. Dit beleid voldoet aan wet- en regelgeving, waaronder de AIFM-Richtlijn. Het beloningsbeleid is in overeenstemming met en draagt bij aan een degelijke en doeltreffende risicobeheersing en moedigt niet aan tot het nemen van meer risico's dan passend binnen het beleggingsbeleid en de voorwaarden van beheer en bewaring. De beloning bestaat enkel uit een vaste component.

Directie

De directie van Blue Sky Group werkt samen als een collegiaal bestuur met verschillende aandachtsgebieden. Deze betreffen op hoofdlijnen vermogensbeheer, pensioenbeheer en financiën en risicomanagement.

› Verslag van de directie

Begin 2023 is de heer Mark Stoffels toegetreden tot de directie als Chief Financial & Risk Officer. De heer Stoffels is hiervoor positief getoetst door De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. Op 1 april 2024 hebben wij onze directie versterkt met een (titulair) IT-directeur, Jan Nikkels. Deze aanname is onderdeel van onze IT-strategie waarover in 2023 is besloten. De benoeming als directielid is onder voorbehoud van goedkeuring door de toezichthouders.

Ondernemingsraad

Gedurende het jaar heeft de directie regelmatig en constructief overleg gehad met de ondernemingsraad. Er zijn meerdere positieve adviezen uitgebracht door de ondernemingsraad in 2023 voor met name organisatiewijzigingen en aanpassingen in beleid en de pensioenregeling van Blue Sky Group. Belangrijke onderwerpen waarover gesproken is, zijn vitaliteit en werkdruk, de impact van de voorbereidingen op de Wtp op de organisatie en medewerkers. Andere onderwerpen die aandacht hebben gekregen zijn de projecten binnen de organisatie, de jaarrekening en begroting.

Risicomanagement

Blue Sky Group hecht veel waarde aan een goed functionerend risicomanagement ten behoeve van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Een goed functionerend risicomanagement levert een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de organisatiedoelstellingen en aan die van onze opdrachtgevers. Een cultuur waarin medewerkers zich continu bewust zijn van risico's is een belangrijke factor voor risicomanagement. Blue Sky Group blijft continu werken aan het verbeteren van haar risicomanagement en aan het verder ontwikkelen van het risicobewustzijn van medewerkers. Blue Sky Group beschikt over een beschrijving van de bedrijfsvoering die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo).

Ontwikkelingen in 2023

In de tweede helft van 2023 is een keuze gemaakt voor de IT-doelarchitectuur en voor de nieuwe infrastructuurpartner Cegeka. Een belangrijk deel van de beleggingsadministratie is in 2023 uitbesteed aan CACEIS, waarbij het accent van de monitoring is verschoven van interne procesbeheersing naar regie over de uitvoering. Verder is gestart met een Risico en Compliance Commissie waarin de beheersing van de risico's en het totale risicoprofiel wordt behandeld. Onderdeel van deze Commissie is ook het monitoren van ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de juiste en tijdige implementatie daarvan.

›Verslag van de directie

Risicomanagement governance

De directie is eindverantwoordelijk voor het risicomanagement. De risicogovernance van Blue Sky Group is gebaseerd op het 'three lines' model. In dit model is de eerste lijn (business) de risico-eigenaar, zij identificeren risico's, treffen adequate beheersingsmaatregelen en rapporteren over deze risico's. De tweede lijn (Risk & Compliance) ondersteunt en adviseert de business, stelt de beleidskaders vast, monitort of de business werkt binnen deze kaders en ook of de organisatie voldoet aan wet- en regelgeving. De derde lijn (de interne auditfunctie) geeft assurance over de beheersing van bedrijfsprocessen en doet aanbevelingen over de effectiviteit van het risicomanagement door de eerste en tweede lijn.

Blue Sky Group Holding staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank op grond van de Europese Investment Firm Directive (IFD) en de Investment Firm Regulation (IFR). De dochtervennootschappen BSG Fund Management B.V. en BSG Asset Management B.V. staan onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten.

Risico's en risicohouding

Blue Sky Group heeft organisatiedoelstellingen gedefinieerd en risico's kunnen de realisatie van deze doelstellingen bedreigen. Adequaat risicomanagement is daarbij een essentieel instrument om een redelijke mate van zekerheid te geven dat de doelstellingen van Blue Sky Group ook gerealiseerd gaan worden. Er is een beperkte bereidheid om strategische en (niet-)financiële risico's, die de realisatie van onze doelstellingen bedreigen, te accepteren. Ten aanzien van risico's betreffende compliance en integriteit is de risicobereidheid van Blue Sky Group laag. Voor de beheersing van risico's zijn naast harde beheersingsmaatregelen ook de 'zachte' beheersingsmaatregelen van belang. Blue Sky Group streeft naar een transparante organisatie, waarbinnen onder andere geleerd wordt van fouten, medewerkers elkaar aanspreken en er een veilige werkomgeving is.

- **Strategische risico's**

Blue Sky Group realiseert zich dat ontwikkelingen in de (externe) omgeving snel gaan en een majeure impact op de organisatie hebben. Middels strategische risicoanalyses krijgt Blue Sky Group inzicht in de (strategische) risico's die deze ontwikkelingen met zich meebrengen om hier geïnformeerd en doelbewust op te kunnen acteren. Belangrijke strategische risico's voor Blue Sky Group zijn de (onduidelijkheid over de) Wtp en de impact die deze wet heeft op het businessmodel en het target operating model en daarnaast de kwetsbaarheid en lange termijn-bestendigheid van vermogensbeheer.

- **Niet-financiële risico's**

Voor alle (IT-)processen worden periodiek risico assessments uitgevoerd door de eerste en tweede lijn. Tijdens deze assessments worden per proces de risico's en geïmplementeerde

› Verslag van de directie

beheersingsmaatregelen geïdentificeerd en wordt vastgesteld of deze maatregelen toereikend zijn om de procesdoelstellingen te realiseren. De beheersingsmaatregelen worden vastgelegd in controleraamwerken. De effectieve werking van deze maatregelen wordt gemonitord en periodiek getoetst. Als risico's niet in voldoende mate worden beheerst, worden acties uitgezet om binnen de grenzen van de risicobereidheid van Blue Sky Group te komen. Management en klanten ontvangen elk kwartaal een rapportage niet-financiële risico's waarin onder meer de uitkomsten van deze monitoring en toetsingen zijn opgenomen. Het aandacht vragen voor risicobewustzijn en aantoonbare uitvoering van controlewerkzaamheden blijft een continu proces, met behulp van onder andere e-learning en thema bijeenkomsten wordt bewustwording van medewerkers verhoogd.

- **Compliance en integriteit**

Nieuwe of wijzigende wet- en regelgeving inventariseert Blue Sky Group met behulp van een externe tool, waarna een eerste impactanalyse wordt gedaan. Als de nieuwe of gewijzigde wet- of regelgeving impact heeft op de bedrijfsvoering wordt dit – al dan niet in projectvorm – verder geanalyseerd en uitgevoerd door de voor de betreffende dienst verantwoordelijke afdeling binnen Blue Sky Group.

Blue Sky Group hecht veel waarde aan integriteit, daarom zijn beheersingsmaatregelen geïmplementeerd die fraude en integriteitsvraagstukken moeten voorkomen, waaronder screening personeel, functiescheiding, invoercontroles, fysieke toegangscontroles en autorisaties. Daarnaast is beleid geformuleerd ten aanzien van klokkenluiders, nevenactiviteiten, belangenverstremgeling en acceptatie van giften/cadeaus. Ook ondertekenen alle nieuwe medewerkers bij start van het dienstverband bij Blue Sky Group de Gedragscode en leggen zij de eed/belofte af.

Blue Sky Group beschikt over een privacybeleid en een privacy officer. In het beleid zijn onder meer procedures vastgelegd over het melden van een datalek. De privacy officer is actief betrokken bij ontwikkelingen binnen Blue Sky Group en ondersteunt bij het verbeteren van de bewustwording bij medewerkers op dit gebied, onder meer via een regelmatig terugkerende e-learning voor alle medewerkers.

- **Financieel risico**

Blue Sky Group heeft beperkt financieel risico, met name doordat er geen eigen beleggingen zijn. De belangrijkste financiële instrumenten zijn operationeel van aard en betreffen vorderingen op klanten en liquide middelen die worden aangehouden bij een Nederlandse grootbank. Blue Sky Group voldoet aan interne en externe eisen ten aanzien van solvabiliteit en liquiditeit en voert minstens jaarlijks het Internal Capital and Liquidity Assessment Process (ICLAAP) uit.

›Verslag van de directie

Financieel verslag

Blue Sky Group heeft over 2023 een positief operationeel resultaat voor belastingen behaald van EUR 2,4 miljoen positief (2022: EUR 0,9 miljoen positief). Het overall resultaat voor belastingen over 2023 was EUR 1,0 miljoen positief (2022: EUR 0,9 miljoen negatief). Het verschil van EUR 1,4 miljoen (2022: EUR 1,8 miljoen) tussen het resultaat en het operationeel resultaat betreft de investeringen in organisatie en systemen die gedaan worden ten behoeve van de transitie naar de Wtp. In 2023 werd circa 70% (2022: circa 60%) van de kosten die samenhangen met deze investeringen vergoed door onze klanten.

In 2023 was de totale omzet EUR 51,9 miljoen (2022: EUR 48,1 miljoen). De kosten bedroegen in 2023 EUR 50,9 miljoen (2022: EUR 49,0 miljoen). De stijging van de omzet was het gevolg van nieuwe diensten/klanten, indexatie en vergoedingen in het kader van de transitie naar de Wtp. De stijging van de kosten werd onder meer veroorzaakt door de kosten voor de transitie naar de Wtp, advieskosten voor strategische trajecten en indexaties.

Op de dochtervennootschappen BSG Fund Management B.V. en BSG Asset Management B.V. is de Wet op het financieel toezicht (Wft) van toepassing. Op grond van de Wft gelden minimum kapitaaleisen. Het minimaal aan te houden kapitaal bedroeg EUR 11,4 miljoen (2022: EUR 12,3 miljoen) en het beschikbaar vermogen was EUR 21,0 miljoen. Aan de minimum kapitaaleisen is daarmee gedurende het boekjaar ruimschoots voldaan. Blue Sky Group heeft een gezonde liquiditeitspositie van EUR 21,6 miljoen (ultimo 2023) waarvan EUR 11,4 miljoen (2022: EUR 12,3 miljoen) beklemd is ten gunste van de betreffende kapitaaleisen.

Verwachtingen voor 2024

Naast het nakomen van onze klantafspraken staat het jaar 2024 in het teken van de Wtp. 2024 markeert een cruciaal jaar voor het programma Horizon. Op het programma staat het herontwerpen van de interne organisatie om ervoor te zorgen dat Blue Sky Group ook in de toekomst over de juiste capaciteiten beschikt om diensten te leveren die zijn afgestemd op de Wtp. Op IT-gebied zal de front-end worden geïmplementeerd, waarmee klanten hun eigen 'look & feel' kunnen creëren voor online pensioencommunicatie met hun deelnemers, terwijl de backend eveneens tijdig klaar zal zijn voor de transitie van onze eerste klant per 1 januari 2025.

›Verslag van de directie

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 7 maart 2024 hebben wij bekend gemaakt dat Blue Sky Group kiest voor focus op Pensioenbeheer en hebben we de voorkeur uitgesproken om Vermogensbeheer onder te brengen bij een andere partij. Met deze nieuwe strategie gaan wij ons volledig richten op die diensten waarin wij zowel een sterke positie hebben als deze kunnen uitbouwen. Wij zijn samen met onze adviseurs gestart met de werkzaamheden om uitvoering te geven aan dit voorgenomen besluit en daarmee de beoogde verkoop van BSG Asset Management B.V. en BSG Fund Management B.V..

Dankwoord

De directie bedankt alle medewerkers van de Blue Sky Group voor hun betrokkenheid, hun inzet en hun prestaties in 2023. Dankzij hen hebben wij onze diensten succesvol kunnen verlenen, onze afdelingen kunnen door ontwikkelen en onze reis richting de Wtp kunnen voortzetten. Ook willen wij onze klanten hartelijk bedanken voor hun samenwerking met ons, voor de co-creaties op het gebied van deelnemerscommunicatie en voor het in ons gestelde vertrouwen. En tenslotte bedanken wij de raad van commissarissen en onze aandeelhouders voor de nauwe samenwerking en de strategische stappen die we dit jaar met elkaar hebben kunnen zetten.

Amstelveen, 8 april 2024

De heer Tom Bottinga, CEO
Mevrouw Caroline Muste-Merks, CIO
De heer Mark Stoffels, CFRO (*vanaf 18 januari 2023*)

6 Bericht van de raad van commissarissen

Over toezichthouden

Als raad van commissarissen hebben wij zowel een toezichthoudende als adviserende taak gericht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken. Hierbij richten wij ons op het belang van Blue Sky Group en al haar stakeholders. In de visie van de raad van commissarissen betekent een goed samenspel met het oog op een goede samenwerking tussen de directie en de raad van commissarissen ook een tegenspel en daarin ambieert de raad van commissarissen een positief kritische houding.

Dit bericht van de raad van commissarissen geeft inzicht in de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht heeft gehouden en de belangrijkste onderwerpen die in 2023 aan de orde zijn gekomen.

Activiteiten

De toezichtactiviteiten van de raad hebben zich in het verslagjaar 2023 gericht op verschillende onderwerpen, waarbij de nadruk heeft gelegen op de verdere voorbereiding van de Wtp en de impact op de organisatie. In het licht van de Wtp is de strategie doorleefd en tegen het licht gehouden door de directie, aandeelhouders en de raad van commissarissen. Gedurende 2023 heeft er een intensieve dialoog plaatsgevonden met directie en aandeelhouders wat zijn beslag heeft gekregen in besluitvorming in het eerste kwartaal van 2024. Op 7 maart 2024 is bekend gemaakt dat Blue Sky Group zich volledig gaat richten op pensioenbeheer en dat Blue Sky Group het voornemen heeft het vermogensbeheerbedrijf, BSG Asset Management en BSG Fund Management, te verkopen.

Daarnaast heeft de raad van commissarissen toezicht gehouden op de besluitvorming ten aanzien van de reguliere bedrijfsvoering en besturing zoals ten aanzien van de IT-doelarchitectuur, het IT control framework en de nieuwe IT-infrastructuurpartner Cegeka, alsmede de verdere verbetering van de risk- en complianceorganisatie.

De jaarrekening 2023 is besproken en goedgekeurd en de resultaten van 2023 zijn besproken. Het budget 2024 en de jaarplannen 2024 zijn besproken en goedgekeurd.

Directie en werkgeversrol

Met de benoeming van de heer M.R. Stoffels als CFRO met ingang van 18 januari 2023 is de directie weer op volle sterkte. In 2023 is het werving- en selectietraject voor de benoeming van een IT-directeur gestart waarbij, gezien het belang van IT voor de organisatie, de raad van commissarissen een rol heeft gehad in de benoemingsprocedure. De raad van

› Bericht van de raad van commissarissen

commissarissen is verheugd dat de procedure inmiddels succesvol is afgerond met de benoeming van een titulair IT-directeur die zal rapporteren aan de CEO van Blue Sky Group. In 2023 heeft de reguliere beoordelings- en evaluatiecyclus plaatsgevonden.

Contacten met de ondernemingsraad

De raad van commissarissen hecht aan een goede relatie met de ondernemingsraad. Gedurende 2023 heeft overleg met de ondernemingsraad plaatsgevonden en heeft een delegatie van de raad van commissarissen een overlegvergadering met de ondernemingsraad bijgewoond.

Contacten met de aandeelhouders

Er is het afgelopen jaar veel formeel en informeel contact geweest met de aandeelhouders in verband met de intensieve dialoog die heeft plaatsgevonden over de strategische keuze om vermogensbeheer onder te brengen bij een andere partij en de impact van de Wtp op Blue Sky Group. De commissarissen zijn blij met de constructieve dialoog. In 2023 hebben er drie algemene vergaderingen van aandeelhouders plaatsgevonden. Naast de verantwoording over het gehouden toezicht met de algemene vergaderingen van aandeelhouders, zijn dit bij uitstek ook momenten geweest om formeel en informeel gedachten uit te wisselen over de strategische kansen en uitdagingen waarvoor Blue Sky Group staat. Daarnaast heeft er een bijpraatsessie tussen aandeelhouders, raad van commissarissen en de directie plaatsgevonden.

Samenstelling raad van commissarissen

Naam	Functie	Jaar van eerste benoeming	Jaar van herbenoeming	Herbenoembaar
W.F.C. Cramer	Voorzitter	2018	21-04-2022	2026 (niet herbenoembaar)
D.A.M. Melis MBA	Lid	2017	30-11-2021	2025 (niet herbenoembaar)
D. Del Canho	Lid	2020	24-09-2024	2024 (eenmaal herbenoembaar)

› Bericht van de raad van commissarissen

Werkwijze en vergaderfrequentie

De raad van commissarissen is in 2023 gelijk gebleven in samenstelling. De raad van commissarissen kent geen formele onderlinge taakverdeling.

In 2023 zijn er 11 vergaderingen van de raad van commissarissen gehouden. De vergaderingen hebben fysiek plaatsgevonden, op een digitale vergadering na. De strategische keuze waarvoor Blue Sky Group in 2023 stond en de intensieve dialoog die met directie en aandeelhouders heeft plaatsgevonden verklaart het hoge aantal vergaderingen. De raad vergadert het eerste deel van iedere reguliere vergadering in besloten kring. Overige deelnemers aan de vergaderingen van de raad van commissarissen zijn de directieleden van Blue Sky Group en op uitnodiging de externe accountant en managementleden. Daarnaast onderhoudt de raad intensief onderling contact.

Onafhankelijkheid

De leden van de raad van commissarissen zijn onafhankelijk van Blue Sky Group. Geen van de leden van de raad van commissarissen heeft een nevenfunctie die conflicteert met het lidmaatschap van de raad van commissarissen van Blue Sky Group en/of het onafhankelijk acteren van de leden van de raad belemmert. Nevenfuncties of mogelijke tegenstrijdige belangen van de leden van de raad van commissarissen worden vooraf gemeld aan de raad van commissarissen. Naar het oordeel van de raad van commissarissen conflicteert geen nevenfunctie.

Zelfevaluatie

De raad van commissarissen heeft haar eigen functioneren begin 2023 getoetst middels een zelfevaluatie onder externe begeleiding. Uitkomst van deze zelfevaluatie is dat op een aantal punten verbetering mogelijk is, onder andere in de interactie tussen de diverse gremia. Deze punten zijn gedurende het hele jaar intensief besproken binnen de raad van commissarissen en daarnaast met aandeelhouders en de directie besproken. Vanaf medio 2023 heeft dat tot verbeteringen geleid. In het voorjaar 2024 heeft de raad van commissarissen geconstateerd dat er voortgang is geboekt op de geadresseerde punten.

Jaarrekening 2023

De raad van commissarissen beoordeelde de totstandkoming en samenstelling van de jaarrekening 2023 en heeft kennisgenomen van de voorgenomen goedkeurende controleverklaring van KPMG Accountants, zoals verwoord in het accountantsverslag aan

directie en raad van commissarissen. De raad van commissarissen heeft de jaarrekening zoals opgemaakt door de directie goedgekeurd.

De algemene vergadering van aandeelhouders wordt voorgesteld de jaarrekening zonder voorbehoud vast te stellen. Daarnaast stelt de raad de algemene vergadering van aandeelhouders voor om decharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde beleid in het afgelopen jaar en aan de raad van commissarissen voor het toezicht daarop.

Afsluitend

De raad van commissarissen kijkt terug op een uitdagend maar tevredenstellend jaar. Het economisch resultaat, inclusief de deels voor eigen rekening genomen kosten voor de implementatie van de Wtp, is op orde. De implementatie van de Wtp en het daaronder liggende proces binnen Blue Sky Group geeft de raad van commissarissen vertrouwen in een succesvolle transitie van de klanten vanaf 1 januari 2025.

Het na intensieve discussies in 2023 en begin 2024 genomen besluit voor de verkoop van vermogensbeheer en de focus op pensioenbeheer is een strategische noodzaak, maar markeert ook een belangrijk moment in de geschiedenis van Blue Sky Group voor medewerkers en klanten. De raad van commissarissen is er van overtuigd dat Blue Sky Group door deze keuze nog beter gepositioneerd is om in de toekomst succesvol te zijn.

Graag wil de raad van commissarissen de medewerkers, directie en de ondernemingsraad bedanken voor hun betrokkenheid, professionaliteit en inzet. Daarnaast is de raad van commissarissen de aandeelhouders erkentelijk voor hun steun en vertrouwen in Blue Sky Group.

Amstelveen, 8 april 2024

Raad van commissarissen
De heer drs. W.F.C. Cramer, voorzitter
Mevrouw dr. D.A.M. Melis MBA
De heer drs. D. del Canho

7 Geconsolideerde jaarrekening

7.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023

bedragen in duizenden euro's

voor resultaatbestemming

	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa (7.5.1)	3.796	862
Materiële vaste activa (7.5.2)	1.285	1.554
Financiële vaste activa (7.5.3)	167	388
TOTAAL VASTE ACTIVA	5.248	2.804
VLOTTENDE ACTIVA		
Vlottende activa		
Vorderingen (7.5.4)	5.964	6.733
Liquide middelen (7.5.5)	21.641	18.922
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	27.605	25.655
TOTAAL ACTIVA	32.853	28.459
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN (7.5.6)		
Gestort en opgevraagd kapitaal	1.800	1.800
Agio	11.900	11.900
Overige reserves	6.556	7.407
Onverdeeld resultaat	793	-851
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	21.049	20.256
KORTLOPENDE SCHULDEN (7.5.7)	11.804	8.203
TOTAAL PASSIVA	32.853	28.459

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op [pagina 33](#) tot en met [37](#).

7.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023

bedragen in duizenden euro's

	2023	2022
OMZET (7.6.1)	51.868	48.146
Bedrijfslasten		
Personeelslasten (7.6.2)	22.137	21.432
Afschrijvingen (7.6.3)	983	1.096
Overige bedrijfskosten (7.6.4)	27.753	26.474
SOM DER BEDRIJFSLASTEN	50.873	49.002
Rentebaten (+/+) / lasten (-/-)	4	-89
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	999	-945
Belastingen (7.6.5)	-206	94
RESULTAAT NA BELASTINGEN	793	-851

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op [pagina 41 tot en met 44](#).

7.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023

bedragen in duizenden euro's

	2023	2022
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Resultaat na belastingen	793	-851
Afschrijvingen	983	1.096
Mutatie belastinglatentie	221	-94
Mutatie vorderingen	769	-2.745
Mutatie kortlopende schulden	3.601	-2.594
KASSTROOM UIT BEDRIJFSOPERATIES	6.367	-5.188
Ontvangen / (betaalde) VpB	-	395
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	6.367	-4.793
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Kapitaalstortingen	-	2.000
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN	-	2.000
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investeringen in immateriële vaste activa	-3.528	-
Investeringen in materiële vaste activa	-120	-536
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	-3.648	-536
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	2.719	-3.329
Liquide middelen begin van het jaar	18.922	22.251
Liquide middelen einde van het jaar	21.641	18.922
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	2.719	-3.329

7.4 Toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening

Activiteiten

Blue Sky Group Holding B.V. is een besloten vennootschap, statutair gevestigd in Amstelveen en kantoorhoudend aan de Professor E.M. Meijerslaan 1 in Amstelveen. De onderneming is een zelfstandige en professionele aanbieder van diensten met betrekking tot pensioenbeheer, bestuursondersteuning en vermogensbeheer. De onderneming is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34112050.

Grondslagen voor de consolidatie

In beginsel worden alle groepsmaatschappijen in de consolidatie betrokken. Als groepsmaatschappij worden aangemerkt alle kapitaalbelangen waarin overheersende zeggenschap ter zake van het bestuur en het financiële beleid kan worden uitgeoefend. De consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode op basis van uniforme grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

De financiële gegevens van de volgende 100% dochtermaatschappijen zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen, onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties:

- BSG Pension Management B.V., statutair gevestigd in Amstelveen;
- BSG Fund Management B.V., statutair gevestigd in Amstelveen;
- BSG Asset Management B.V., statutair gevestigd in Amstelveen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Algemeen > De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek met inachtneming van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling, dat wil zeggen de veronderstelling dat de continuïteit gewaarborgd is en de activiteiten in de afzienbare toekomst zullen worden voortgezet.

De bedragen in de jaarrekening luiden in euro's.

› Toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening

Deze jaarrekening heeft betrekking op het verslagjaar 2023, dat is geëindigd op 31 december 2023.

Onder toepassing van artikel 402 Titel 9, Boek 2 BW is in de enkelvoudige jaarrekening een beknopte winst- en verliesrekening opgenomen.

Verwerking › Een actief wordt in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat hieruit toekomstige economische voordelen zullen voortvloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien de weergave van de economische realiteit resulteert in het opnemen van activa zonder het juridisch eigendom, wordt dit vermeld. Een verplichting wordt in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Een actief of verplichting wordt van de balans verwijderd indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering › Een vordering en een verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om de vordering en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen.

Schattingen en veronderstellingen › Bij het opstellen van de jaarrekening worden schattingen en veronderstellingen gehanteerd die medebepalend zijn voor sommige opgenomen bedragen. De feitelijke uitkomsten kunnen van de schattingen afwijken.

› Toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening

Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien. Een herziening van een schatting heeft dikwijls ook gevolgen voor waardering en resultaatbepaling in toekomstige perioden.

Bijzondere waardeverminderingen › Per iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. In dat geval wordt het vaste actief afgewaardeerd tot de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, wordt de gestegen boekwaarde van het desbetreffende actief niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering van het actief zou zijn verantwoord.

Vreemde valuta › Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Valutakoersverschillen bij de omrekening van activa en verplichtingen worden direct in het resultaat opgenomen.

Immateriële vaste activa › Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien deze naar verwachting duurzaam zijn.

Materiële vaste activa › Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien deze naar verwachting duurzaam zijn.

Vorderingen › Te factureren diensten aan opdrachtgevers worden opgenomen tegen kostprijs, verhoogd met tot dan toe opgenomen winst en verminderd met een eventuele voorziening voor voorzienbare verliezen. Gefactureerde termijnen worden hierop in mindering gebracht. Per opdrachtgever wordt bepaald in hoeverre diensten nog te factureren of vooruitgefactureerd zijn. Vooruitgefactureerde bedragen worden opgenomen onder kortlopende schulden.

› Toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening

Alle overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs komt in het algemeen overeen met de nominale waarde.

Liquide middelen › Liquide middelen worden opgenomen voor de nominale waarde.

Eigen vermogen › Het eigen vermogen bestaat uit het gestort en opgevraagd kapitaal, agio, overige reserves en de onverdeelde winst. Het kapitaal en de reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen zijn verwerkt in de balans. Uitkeringen aan aandeelhouders worden in mindering op het eigen vermogen gebracht. Agio betreft de door de aandeelhouders ingebrachte bedragen voor zover deze hoger zijn dan het nominaal aandelenkapitaal. Additionele vermogensstortingen door de aandeelhouders zonder uitgifte van aandelen zijn eveneens hieronder opgenomen.

Voorzieningen › Een voorziening wordt in de balans opgenomen indien sprake is van een juridische of feitelijke verplichting, het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van de verplichting leidt tot een uitstroom van middelen en de omvang daarvan voldoende betrouwbaar kan worden geschat. Voorzieningen worden gewaardeerd op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige uitgaande kasstromen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. De gehanteerde disconteringsvoet is gebaseerd op actuele marktomstandigheden waarbij rekening wordt gehouden met de looptijd van de verplichtingen.

Voor het negatieve verschil tussen de verwachte toekomstige voordelen uit overeenkomsten van dienstverlening met opdrachtgevers en de verwachte onvermijdbare kosten die uit nakoming van deze overeenkomsten voortvloeien wordt een voorziening getroffen.

Schulden › Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die in het algemeen overeenkomt met de nominale waarde.

Omzet › De opbrengst van levering van diensten wordt tot de omzet gerekend wanneer sprake is van een dienstverleningsovereenkomst, de levering van de dienst heeft plaatsgevonden, de prijs is vastgesteld of bepaalbaar is en er redelijke zekerheid bestaat dat deze inbaar is. Winstneming vindt plaats naar rato van de verrichte prestaties.

› Toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening

Kosten › Salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet is betaald, als verplichting in de balans opgenomen.

Per 1 januari 2022 wordt de pensioenregeling van Blue Sky Group uitgevoerd door een premiepensioeninstelling (ppi). Pensioenopbouw vindt per die datum plaats op basis van beschikbare premie. De aan de ppi verschuldigde premie wordt als last in de winst- en verliesrekening opgenomen. Voor zover de premie nog niet is betaald, wordt deze als verplichting in de balans opgenomen.

De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn:

- Beschikbare premiereregeling op basis van een volledige 2%-rekenrente leeftijdsafhankelijke premiestaffel en een fiscaal maximale pensioengrondslag;
- Toetredingsleeftijd 18 jaar;
- Pensioenleeftijd 68 jaar;
- Verzekering voor nabestaandenpensioen (partner- en wezenpensioen);
- Verzekering voor premievrijstelling in geval van arbeidsongeschiktheid;
- Werknemersbijdrage van 5% van de bijdragegrondslag;
- Mogelijkheid om vrijwillig extra pensioenpremie in te leggen.

Andere kosten worden (eveneens) ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

Belastingen › Belastingen over het resultaat worden berekend op basis van het resultaat voor belastingen volgens de winst- en verliesrekening en kunnen actuele en uitgestelde belastingen omvatten. Actuele belastingen betreffen de verschuldigde belasting over het belastbare resultaat van het verslagjaar, gebaseerd op de actuele belastingtarieven.

Indien de boekwaarden van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaarden, is sprake van tijdelijke verschillen. Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen. Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekening mogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk

› Toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening

compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd. De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de onderneming op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Dit houdt in dat het resultaat wordt aangepast voor baten en lasten die geen invloed hebben op de kasstromen in dezelfde periode en voor kasstromen die geen invloed hebben op het resultaat in dezelfde periode. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, kasstromen uit investeringsactiviteiten en kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum.

Onder liquide middelen worden verstaan alle banktegoeden.

7.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

bedragen in duizenden euro's

ACTIVA	7.5.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
	SOFTWARE		
	Balanswaarde begin van het jaar	862	1.584
	Investerings	3.528	-
	Afschrijvingen	-594	-722
	Stand eind van het jaar	3.796	862
	Cumulatieve aanschafwaarde	10.258	6.730
	Cumulatieve afschrijvingen	-6.462	-5.868
	Boekwaarde	3.796	862

De immateriële vaste activa bestaan uit geactiveerde kosten inzake de front end (EUR: 3.215 duizend), het IT platform (EUR: 313 duizend) en overige computersoftware (EUR: 268 duizend). De afschrijvingstermijn voor immateriële vaste activa is vijf jaar.

	7.5.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
	BOUWKUNDIGE INRICHTINGEN		
	Balanswaarde begin van het jaar	977	722
	Investerings	3	398
	Afschrijvingen	-150	-143
	Stand eind van het jaar	830	977
	Cumulatieve aanschafwaarde	4.061	4.058
	Cumulatieve afschrijvingen	-3.231	-3.081
	Boekwaarde	830	977

De afschrijvingstermijn voor bouwkundige inrichtingen is tien jaar.

› Toelichting op de geconsolideerde balans
bedragen in duizenden euro's

	31-12-2023	31-12-2022
INVENTARIS EN HARDWARE		
Balanswaarde begin van het jaar	577	670
Investerings	117	138
Desinvesteringen	-689	-
Afschrijvingen	-239	-231
Afschrijvingen desinvesteringen	689	-
Stand eind van het jaar	455	577
Cumulatieve aanschafwaarde	2.826	3.398
Cumulatieve afschrijvingen	-2.371	-2.821
Boekwaarde	455	577

De afschrijvingstermijn voor inventaris en computer hardware is vijf jaar.

	31-12-2023	31-12-2022
7.5.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA		
BELASTINGLATENTIE		
Balanswaarde begin van het jaar	388	147
Toevoeging	47	241
Onttrekking	-268	-
Stand eind van het jaar	167	388

De belastinglatentie betreft een vordering die voor EUR 167 duizend betrekking heeft op verliescompensatie langer dan 1 jaar. De voorwaartse verliescompensatie die niet tot waardering is gebracht is nihil (2022: nihil).

› Toelichting op de geconsolideerde balans
bedragen in duizenden euro's

7.5.4 VORDERINGEN	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	803	1.368
Aandeelhouder	1.631	952
Te factureren diensten aan opdrachtgevers	1.438	922
Overige vorderingen en overlopende activa	2.025	2.985
Belastingen	67	506
Totaal	5.964	6.733

De post belastingen betreft een belastinglatentie voor het verschil in commerciële afschrijving en de fiscaal toegestane afschrijving op het deelnemersportaal, waar dit in 2022 een vordering inzake btw betrof.

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

7.5.5 LIQUIDE MIDDELEN	31-12-2023	31-12-2022
Banktegoeden in rekening-courant	21.641	18.922
Totaal	21.641	18.922

Van de liquide middelen is een bedrag van EUR 229 duizend (2022: EUR 229 duizend) niet vrij beschikbaar in verband met een afgegeven bankgarantie.

› Toelichting op de geconsolideerde balans
bedragen in duizenden euro's

PASSIVA	7.5.6 EIGEN VERMOGEN	GESTORT EN OPGEVRAAGD KAPITAAL	AGIO	OVERIGE RESERVES	ONVERDEELD RESULTAAT	TOTAAL
2023						
	Stand begin van het jaar	1.800	11.900	7.407	-851	20.256
	Kapitaalstorting	-	-	-	-	-
	Resultaat vorig verslagjaar	-	-	-851	851	-
	Resultaat huidig verslagjaar	-	-	-	793	793
	Stand eind van het verslagjaar	1.800	11.900	6.556	793	21.049
2022						
	Stand begin van het jaar	1.800	9.900	9.723	-2.316	19.107
	Kapitaalstorting	-	2.000	-	-	2.000
	Resultaat vorig verslagjaar	-	-	-2.316	2.316	-
	Resultaat huidig verslagjaar	-	-	-	-851	-851
	Stand eind van het verslagjaar	1.800	11.900	7.407	-851	20.256

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt (ongewijzigd) EUR 3.600 duizend en bestaat uit 3.600.000 aandelen met een nominale waarde van EUR 1,00 elk. Hiervan zijn (ongewijzigd) 1.800.000 aandelen geplaatst en volgestort.

Agio betreft de door de aandeelhouders ingebrachte bedragen voor zover deze hoger zijn dan het nominaal aandelenkapitaal. Additionele vermogensstortingen door de aandeelhouders zonder uitgifte van aandelen zijn eveneens hieronder opgenomen.

Op de dochtermaatschappijen BSG Fund Management B.V. en BSG Asset Management B.V. is de Wet op het financieel toezicht (Wft) van toepassing. Op grond van de Wft gelden minimum kapitaaleisen, waaraan per balansdatum wordt voldaan.

› Toelichting op de geconsolideerde balans
bedragen in duizenden euro's

Conform artikel 24 van de statuten en de wettelijke kapitaaleisen die gelden voor de twee hiervoor genoemde dochtermaatschappijen, wordt voorgesteld om het gehele resultaat over 2023 van EUR 793 duizend toe te voegen aan de overige reserves.

7.5.7 KORTLOPENDE SCHULDEN	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	2.681	1.877
Aandeelhouder	386	743
Vooruitgefactureerde diensten aan opdrachtgevers	828	233
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.522	1.603
Personeelsbeloningen	1.578	1.863
Overige schulden en overlopende passiva	3.809	1.884
Totaal	11.804	8.203

Niet in de balans opgenomen vorderingen en verplichtingen

VERPLICHTINGEN UIT LANGLOPENDE VERBINTENISSEN	31-12-2023	31-12-2022
Vervallend binnen één jaar	1.357	1.111
Vervallend tussen één jaar en vijf jaar	5.628	3.664
Vervallend na vijf jaar	2.030	-
Totaal	9.015	4.775

Deze niet in de balans opgenomen verplichtingen betreffen overeenkomsten die zijn aangegaan voor het bedrijfspand, leaseauto's en dataoutsourcing.

› Toelichting op de geconsolideerde balans
bedragen in duizenden euro's

Risicobeheer

Valutarisico › Valutarisico is het risico dat de waarde van financiële instrumenten verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen. De omvang van transacties in vreemde valuta is beperkt, zodat de omvang van financiële activa en verplichtingen in vreemde valuta gering is. Dit betekent dat het valutarisico klein is. Om deze reden wordt het valutarisico niet afgedekt.

Renterisico › Renterisico is het risico dat de waarde van financiële instrumenten verandert als gevolg van veranderingen in de marktrente. Er zijn geen financiële activa of verplichtingen die zijn afgesloten tegen een vaste rente. Het renterisico is derhalve nihil.

Kasstroomrisico › Kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een financieel instrument fluctueren in omvang. Indien sprake is van financiële activa of verplichtingen met een variabele rente of een vaste rente met een korte rentevastperiode, resulteren fluctuaties in de rentetarieven in een verandering van de toekomstige rente-ontvangsten respectievelijk rentebetalingen. Er is geen sprake van rentedragende financiële verplichtingen. De enige rentedragende financiële activa betreffen banktegoeden. Gezien het geringe financiële belang van de hieruit voortvloeiende rentebaten en de lage rentestand, is het kasstroomrisico klein.

› Toelichting op de geconsolideerde balans
bedragen in duizenden euro's

Kredietrisico › Kredietrisico is het risico dat tegenpartijen hun contractuele verplichtingen niet nakomen.

Het maximale kredietrisico bedraagt EUR 27.538 duizend (2022: EUR 25.149 duizend) en is als volgt samengesteld:

	2023	2022
Debiteuren	3.872	3.242
Banktegoeden in rekening-courant	21.641	18.922
Overige vorderingen en overlopende activa	2.025	2.985
Totaal	27.538	25.149

Het kredietrisico is beperkt. Alle opdrachtgevers zijn kredietwaardig. Het risico wordt verder beperkt door maandelijkse facturering van de verrichte diensten en adequate bewaking van de vorderingen. De banktegoeden in rekening-courant worden aangehouden bij onze huisbankier. Dit is een gerenommeerde Nederlandse bank die onder toezicht staat van De Nederlandsche Bank en voldoet aan de kapitaaleisen. Kredietbeoordelaar Standard & Poor's heeft aan deze bank een A-rating toegekend.

Een en ander neemt niet weg dat sprake is van een significante concentratie van kredietrisico. De dienstverlening aan de vijf grootste opdrachtgevers (waaronder de aandeelhouders) maakt 85% (2022: 86%) uit van de totale omzet. De grootste post betreft de banktegoeden. Zoals hiervoor vermeld, worden deze aangehouden bij één bank.

Liquiditeitsrisico › Liquiditeitsrisico is het risico dat niet tijdig voldoende liquide middelen kunnen worden verkregen om op korte termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Dit risico is beperkt vanwege een gezonde liquiditeitsbuffer.

› Toelichting op de geconsolideerde balans
bedragen in duizenden euro's

Concentratierisico › Blue Sky Group Holding B.V. en dochtermaatschappijen verrichten het grootste deel van de diensten ten behoeve van een relatief gering aantal opdrachtgevers. Het wegvallen van één of meer relatief grote opdrachten kan grote gevolgen hebben voor de omzet, maar ook voor het bedrijfsresultaat, omdat een belangrijk deel van de kosten een vast karakter heeft. Het concentratierisico is derhalve groot.

Aansprakelijkheidsrisico › Blue Sky Group Holding B.V. en dochtermaatschappijen verrichten diensten op het gebied van pensioenbeheer, bestuursondersteuning en vermogensbeheer voor professionele partijen. De dochtermaatschappijen kunnen aansprakelijk worden gesteld voor mogelijke fouten in de dienstverlening. Dit risico wordt beheerst door zowel de kans op fouten als het gevolg van mogelijke fouten te beperken. Derhalve worden heldere, marktconforme uitvoeringscontracten afgesloten, met daarin aansprakelijkheidsclausules, en is een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Operationeel risico › Zie voor een toelichting op de niet-financiële risico's [pagina 16](#).

7.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

bedragen in duizenden euro's

7.6.1 OMZET	2023	2022
Pensioenbeheer	25.403	21.055
Bestuursondersteuning	6.457	6.152
Vermogensbeheer	20.008	20.939
Totaal	51.868	48.146

De omzet wordt nagenoeg geheel in Nederland behaald. Omzet Pensioenbeheer is inclusief de bijdrage van klanten in het programma Horizon (Wet toekomst pensioenen) van EUR 3,4 miljoen (2022: EUR 2,3 miljoen).

7.6.2 PERSONEELSLASTEN	2023	2022
Salarissen	17.260	16.689
Sociale lasten	2.099	2.212
Pensioenlasten	2.778	2.531
Totaal	22.137	21.432

De individuele bruto pensioengrondslag per deelnemer is voor 2023 fiscaal gemaximeerd op EUR 128.810 (2022: EUR 114.866).

7.6.3 AFSCHRIJVINGEN	2023	2022
Software	594	722
Bouwkundige voorzieningen	150	143
Inventaris en hardware	239	231
Totaal	983	1.096

› Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening
bedragen in duizenden euro's

De overige bedrijfskosten zijn als volgt samengesteld:

7.6.4 OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN	2023	2022
Kosten inhuur personeel	8.838	9.417
Overige personeelskosten	1.540	1.323
Kosten controle en advies	5.011	4.664
Automatiseringskosten	9.200	7.628
Huisvestingskosten	1.050	1.493
Overige kosten	2.114	1.949
Totaal	27.753	26.474

De overige bedrijfskosten zijn toegenomen ten opzichte van het jaar 2022. Dit betreft onder andere de advieskosten en automatiseringskosten. Dit is met name het gevolg van een aantal lopende projecten op het gebied van IT infrastructuur en project Horizon.

Aantal personeelsleden › Het gemiddelde aantal fte's in 2023 bedraagt 164,8 (2022: 157,4).

	2023	2022
Pensioenbeheer en bestuursondersteuning	91,2	87,9
Vermogensbeheer	32,9	30,2
Stafdiensten	40,8	39,3
Totaal	164,8	157,4

› Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening
bedragen in duizenden euro's

Bezoldiging bestuurders en commissarissen › Blue Sky Group Holding B.V. heeft ultimo 2023 drie (2022: drie) statutaire bestuurders. De bezoldiging voor deze bestuurders bedraagt voor boekjaar 2023 in totaal EUR 1.038 duizend (2022: EUR 1.754 duizend). De bezoldiging over 2022 is inclusief uitkeringen in verband met het beëindigen van het dienstverband van twee bestuurders van Blue Sky Group Holding B.V. gedurende 2022.

De bezoldiging van de commissarissen bedraagt totaal EUR 86 duizend (2022: EUR 78 duizend).

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties door de vennootschap verstrekt ten behoeve van bestuurders of commissarissen.

Honorarium accountant › De aan het verslagjaar toegerekende accountantshonoraria bedragen:

	2023	2022
Controle jaarrekening Holding	69	79
Controle jaarrekening dochtermaatschappijen	33	40
Andere controleopdrachten	52	72
Belastingadviesdiensten	61	84
Andere niet-controleopdrachten	-	-
Totaal	214	275

De vermelde honoraria hebben betrekking op het gehele netwerk waarvan de accountantsorganisatie, die is belast met de wettelijke jaarrekeningcontrole, deel uitmaakt.

› Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening
bedragen in duizenden euro's

7.6.5 BELASTINGEN	2023	2022
Verschuldigde belasting verslagjaar	291	-131
Mutatie latente belastingen	-85	37
Totaal	206	-94

De mutatie in de belastinglatentie hangt samen met de tariefverandering van de vennootschapsbelasting. De directie acht het waarschijnlijk dat cumulatieve verliezen verrekend kunnen worden met winsten die kunnen worden gerealiseerd in de jaren 2024 en jaren daarna. Voor het deel dat binnen een jaar verrekend kan worden is een belastinglatentie gevormd en opgenomen onder de vlottende activa. Voor het restant dat niet binnen een jaar verrekend kan worden is een latentie gevormd onder de financiële vaste activa.

De effectieve belastingdruk is 20,2% (2022: 10,0%). De belastingdruk kan als volgt worden geanalyseerd:

	2023	2022
(Gemiddeld) nominaal belastingtarief	24,1%	15,0%
Wijziging belastingtarief	0,0%	-4,0%
Overig	-3,9%	-1,0%
Totaal	20,2%	10,0%

Blue Sky Group Holding B.V. staat aan het hoofd van de fiscale eenheid met haar dochtermaatschappijen BSG Pension Management B.V., BSG Fund Management B.V. en BSG Asset Management B.V. De (actuele) belastinglast wordt toegerekend aan de afzonderlijke dochtermaatschappijen op basis van hun aandeel in het (geconsolideerde) resultaat. De (actuele) vennootschapsbelasting wordt afgerekend via de rekening-courantverhouding met de moedermaatschappij.

7.7 Overige informatie

Verbonden partijen

De aandeelhouders, de dochtermaatschappijen, het ondernemingspensioenfonds, de bewaorstichtingen van de Blue Sky beleggingsfondsen, alsmede de bestuurders en de commissarissen en hun nauwe verwanten worden aangemerkt als verbonden partijen.

Het voor de activiteiten van de dochtermaatschappijen ingezette personeel is in loondienst van Blue Sky Group Holding B.V. De loonkosten, bestaande uit salarissen, sociale lasten en pensioenlasten, worden zonder winsttopslag aan de dochtermaatschappijen in rekening gebracht. Alle andere bedrijfskosten worden eveneens zonder winsttopslag in rekening gebracht.

De aandeelhouders van Blue Sky Group Holding B.V. zijn Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM, Stichting Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM en Stichting Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel. Genoemde partijen zijn elk voor een derde deel aandeelhouder. De dienstverlening aan betrokken partijen betreft 69% (2022: 70%) van de totale omzet. Met betrokken partijen zijn dienstverleningsovereenkomsten gesloten op basis van marktconforme tarieven.

Blue Sky Group Holding B.V. is bestuurder van de stichtingen die optreden als bewaarder van de Blue Sky beleggingsfondsen. De werkzaamheden, waarvoor geen beloning wordt ontvangen, beperken zich tot de uitvoering van het mandaat.

Voor de bezoldiging van de bestuurders en de commissarissen wordt verwezen naar de toelichting op [pagina 43](#). Blue Sky Group Holding B.V. heeft geen leningen aan hen verstrekt en heeft ook anderszins geen vorderingen op hen.

Er zijn geen transacties van betekenis met verbonden partijen die niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan.

› Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening
bedragen in duizenden euro's

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 7 maart 2024 hebben wij bekend gemaakt dat Blue Sky Group kiest voor focus op Pensioenbeheer en hebben we de voorkeur uitgesproken om Vermogensbeheer onder te brengen bij een andere partij. Met deze nieuwe strategie gaan wij ons volledig richten op die diensten waarin wij zowel een sterke positie hebben als deze kunnen uitbouwen. Wij zijn samen met onze adviseurs gestart met de werkzaamheden om uitvoering te geven aan dit voorgenomen besluit en daarmee de beoogde verkoop van BSG Asset Management B.V. en BSG Fund Management B.V..

8 Enkelvoudige Jaarrekening

8.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2023

bedragen in duizenden euro's

voor resultaatbestemming

	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	3.795	862
Materiële vaste activa	1.286	1.554
Financiële vaste activa (8.4.1)	21.846	21.274
TOTAAL VASTE ACTIVA	26.927	23.690
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen (8.4.2)	6.397	2.874
Liquide middelen (8.4.3)	2.691	3.886
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	9.088	6.760
TOTAAL ACTIVA	36.015	30.450
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Gestort en opgevraagd kapitaal	1.800	1.800
Agio	11.900	11.900
Overige reserves	6.556	7.407
Onverdeeld resultaat	793	-851
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	21.049	20.256
Kortlopende schulden (8.4.4)	14.966	10.194
TOTAAL PASSIVA	36.015	30.450

8.2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023

bedragen in duizenden euro's

	2023	2022
Resultaat deelnemingen in groepsmaatschappijen	793	-1.207
Overige baten en lasten na belastingen	-	356
Resultaat na belastingen	793	-851

Resultaat is voor rekening en risico van de moeder/holding.

8.3 Toelichting behorende bij de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 BW. Hierbij zijn de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de grondslagen voor de resultaatbepaling gehanteerd die ook in de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op [pagina 27](#) tot en met [32](#).

Onder toepassing van artikel 402 Titel 9, Boek 2 BW is in de enkelvoudige jaarrekening een beknopte winst- en verliesrekening opgenomen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Financiële vaste activa > Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde, gebaseerd op de waarderingsgrondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden echter nooit lager dan EUR 1 gewaardeerd. Indien de nettovermogenswaarde van een van de deelnemingen negatief is, wordt bepaald of het opnemen van een voorziening noodzakelijk is.

8.4 Toelichting op de enkelvoudige balans

(bedragen in duizenden euro's)

ACTIVA	8.4.1 FINANCIËLE VASTE ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	21.679	20.886
	Belastinglatentie	167	388
	Totaal	21.846	21.274

	DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN	31-12-2023	31-12-2022
	BSG Pension Management B.V., Amstelveen	1.261	1.225
	BSG Fund Management B.V., Amstelveen	12.258	11.379
	BSG Asset Management B.V., Amstelveen	8.160	8.282
	Totaal	21.679	20.886

De mutaties in deelnemingen in groepsmaatschappijen zijn als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Balanswaarde begin van het jaar	20.886	18.593
Investerings	-	3.500
Resultaat	793	-1.207
Balanswaarde eind van het jaar	21.679	20.886

De mutatie in de belastinglatentie is als volgt:

	BELASTINGLATENTIE	31-12-2023	31-12-2022
Balanswaarde begin van het jaar		388	147
Toevoeging		47	241
Onttrekking		-268	-
Stand eind van het jaar		167	388

› Toelichting op de enkelvoudige balans
bedragen in duizenden euro's

De belastinglatentie betreft een vordering die voor EUR 167 duizend betrekking heeft op verliescompensatie langer dan 1 jaar. De voorwaartse verliescompensatie die niet tot waardering is gebracht is nihil (2022: nihil).

8.4.2 VORDERINGEN	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	22	33
Aandeelhouders	174	-
Rekening-courant groepsmaatschappij	4.514	658
Overige vorderingen en overlopende activa	1.620	1.677
Belastingen	67	506
Totaal	6.397	2.874

De post belastingen betreft een belastinglatentie voor het verschil in commerciële afschrijving en de fiscaal toegestane afschrijving op het deelnemersportaal, waar dit in 2022 een vordering inzake btw betrof.

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

8.4.3 LIQUIDE MIDDELEN	31-12-2023	31-12-2022
Banktegoeden in rekening-courant	2.691	3.886
Totaal	2.691	3.886

8.4.4 KORTLOPENDE SCHULDEN	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	2.560	1.593
Rekening-courant groepsmaatschappij	5.163	3.904
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.084	1.165
Personeelsbeloningen	1.578	1.863
Overige schulden en overlopende passiva	3.581	1.669
Totaal	14.966	10.194

› Toelichting op de enkelvoudige balans
bedragen in duizenden euro's

Niet in de balans opgenomen vorderingen en verplichtingen

Fiscale eenheid voor de btw › Blue Sky Group Holding B.V. en dochtermaatschappijen vormen gezamenlijk een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Zij zijn op grond daarvan hoofdelijk aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende belastingverplichtingen.

Verschuldigde omzetbelasting wordt opgenomen in de vennootschappelijke balans van Blue Sky Group Holding B.V. Afrekening met de dochtermaatschappijen vindt plaats via de rekening-courantverhoudingen.

Fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting › Blue Sky Group Holding B.V. en dochtermaatschappijen vormen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, waardoor zij hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de daaruit voortvloeiende belastingverplichtingen.

Actuele vorderingen en schulden vennootschapsbelasting alsmede uitgestelde vorderingen en verplichtingen vennootschapsbelasting worden eveneens opgenomen in de balans van Blue Sky Group Holding B.V. De belastinglast wordt toegerekend aan de afzonderlijke dochtermaatschappijen op basis van hun aandeel in het (geconsolideerde) resultaat. Afrekening vindt plaats via de rekening-courantverhoudingen.

Amstelveen, 8 april 2024

De heer S-F.T. Bottinga, CEO
Mevrouw drs. C.H.C. Muste-Merks, CIO
De heer M.R. Stoffels RA, CFRO (*vanaf 18 januari 2023*)

9 Overige gegevens

9.1 Statutaire regeling omtrent winstbestemming

Artikel 24: Winst en reserves

- 24.1 De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van uitkeringen, voor zover het eigen vermogen van de vennootschap groter is dan de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
- 24.2 De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. Bij de berekening van het winstbedrag, dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking, ongeacht het bedrag dat op deze aandelen is gestort.
- 24.3 Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening. De betaalbaarstelling van de winst geschiedt binnen twee weken na het besluit tot goedkeuring van het bestuur als bedoeld in artikel 24.6, tenzij het bestuur op grond van bijzondere omstandigheden anders beslist.
- 24.4 Het bestuur kan, met inachtneming van artikel 24.1, besluiten tot uitkering van een tussentijdse uitkering van de winst. Het bestuur zal niet besluiten tot uitkering van een tussentijdse uitkering van de winst indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
- 24.5 De algemene vergadering kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke uitkering van reserves.
- 24.6 Een besluit dat tot uitkering van winst of reserves strekt heeft geen gevolgen zolang het bestuur geen goedkeuring heeft verleend. Het bestuur weigert slechts de goedkeuring indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
- 24.7 De vordering van de aandeelhouder tot uitkering verjaart door een tijdsverloop van vijf jaren.
- 24.8 Bij de berekening van het bedrag van enige uitkering op aandelen tellen de aandelen die toebehoren aan de vennootschap niet mee.

›Overige gegevens

9.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en raad van commissarissen van Blue Sky Group Holding B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel › Wij hebben de jaarrekening 2023 van Blue Sky Group Holding B.V. (of hierna 'de vennootschap') te Amstelveen (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Blue Sky Group Holding B.V. per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel › Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Blue Sky Group Holding B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van fraude en niet naleven wet- en regelgeving en continuïteit moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

›Overige gegevens

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Controleaanpak risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving ›

In de paragraaf 'Risicomanagement' van het Verslag van de directie beschrijft de directie de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving. In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de vennootschap en de bedrijfsomgeving, en hebben wij de opzet en de implementatie beoordeeld van het risicomanagement van de vennootschap met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling en de procedures van de vennootschap om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij de directie en bij andere relevante functionarissen, zoals de Compliance Officer. Wij hebben onder meer de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- inzicht verkrijgen hoe de onderneming informatietechnologie (IT) gebruikt en de invloed daarvan op de jaarrekening, inclusief het risico van cybersecurity incidenten die een materieel effect hebben op de jaarrekening;
- evalueren van onderzoeksrapporten inzake aanwijzingen over mogelijke fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving; en
- evalueren van correspondentie met regelgevende en toezichhoudende instanties.

Daarnaast hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op de vennootschap van toepassing is en hebben de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening:

- Wet op het financieel toezicht (Wft);
- Alternative Investment Fund Managers Directive (AIFMD) en Markets in Financial Instruments Directive (MiFID);
- Investment Firm Directive/ Investment Firm Regulation (IFD/IFR);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Wij hebben de risicofactoren voor fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

›Overige gegevens

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording als niet relevant, gezien het beperkte aantal klanten van de vennootschap en de beperkte mogelijkheid om de opbrengsten materieel te beïnvloeden. Dit laatste wordt mede veroorzaakt door het feit dat er geen sprake is van het maken van belangrijke schattingen bij het bepalen van de omzetverantwoording.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude dat relevant is voor onze controle, en hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het management (een verondersteld risico)

Risico:

Het management is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijken te werken.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving, zoals het identificeren van werkzaamheden met betrekking tot journaalposten en schattingen.
- Wij hebben een data-analyse uitgevoerd op journaalposten met een hoger risico alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het management geëvalueerd. Waar we onverwachte journaalposten of andere risico's identificeerden via onze data-analyse, hebben we aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om op elk geïdentificeerd risico in te spelen. Deze werkzaamheden omvatten ook het herleiden van transacties naar de broninformatie.
- We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, waaronder het analyseren van betalingen aan specifieke medewerkers van de vennootschap.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan de directie en aan de raad van commissarissen.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-nakomen van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

› Overige gegevens

Controleaanpak continuïteit › De directie heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van de directie te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben;
- analyse van de financiële positie per ultimo boekjaar en ten opzichte van voorgaand boekjaar op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's; en
- analyseren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde cashflows ten opzichte van het afgelopen boekjaar, ontwikkelingen in de sector en onze kennis uit de controle;

De resultaten van onze risicobeoordeling procedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie › Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat; en
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Verslag van de directie en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

›Overige gegevens

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening › De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening › Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse

›Overige gegevens

controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze ongedeelde verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen of activiteiten binnen de groep. In dat kader zijn wij ook verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

›Overige gegevens

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 8 april 2024

KPMG Accountants N.V.
S. van Oostenbrugge RA

›Overige gegevens

9.3 Nevenfuncties – stand per 8 april 2024

Directie

Mevrouw drs. C.H.C. Muste-Merks	• Lid van het Investment Committee van de Stichting Verenigd Bezit (tot maart 2023)
De heer M.R. Stoffels RA	• Penningmeester Stichting Capital Amsterdam

› Overige gegevens

Commissarissen

De heer drs. W.F.C. Cramer
(voorzitter)

- Voorzitter Raad van Commissarissen Koopman Logistics Group BV
- Vice-voorzitter Raad van Commissarissen Vebego Group BV
- Lid Raad van Commissarissen Vastelanden Investment Beheer BV
- Lid Raad van Commissarissen Credit Agricole Consumer Finance (Nederland) BV
- Voorzitter Stichting Behoud Boeier
- Lid algemeen bestuur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Mevrouw dr. D.A.M. Melis MBA

- Lid bestuur Stichting Algemeen Pensioenfonds STAP
- Lid raad van commissarissen Triodos Bank NV
- Lid raad van commissarissen PGGM Vermogensbeheer BV
- Bestuursvoorzitter Stichting Madurodam
- Lid DSI Tucht- en Geschillencommissie (tot november 2023)
- Lid Raad van Toezicht DSI (vanaf november 2023)
- Lid Raad van Advies Reward Value
- Senior Fellow ICFG – Erasmus School of Law

De heer drs. D. del Canho

- Managing partner Del Canho & Engelfriet B.V. (Hoofdfunctie)
- Lid bestuur Stichting Drs. Cor van Zadelhoff Fonds
- Lid raad van toezicht Stichting Verzetsmuseum Amsterdam
- Lid raad van toezicht Universitair Medisch Centrum Utrecht
- Voorzitter bestuur Stichting WKZ-Fonds
- Ambassadeur Nationaal Holocaust Museum

pensioenuitvoering | bestuursondersteuning | vermogensbeheer | advies | communicatie